

D. 1389, sabbato post Hieronymi. DD. XX, 110.

1389, 14 Novemb. Grinwald z Braskowa manželce své 250 ℔ wěna zapsal na dědinách svých w Kystře, Družci a Dobré; svolil k tomu Jan z Jablonce. D. 1389, dominica post Martini. (II° Wenceslai, C. 21.) DD. XXI, 51.

Roku 1393, týž přewedl to wěno na jiné dědiny své w Braskowě, s woli Albrechta z Piečiny. D. 1393, fer. IV in crastino Martini. (I^o Nicolai, K. 29.) DD. XXI, 51.

1390, 12 Novemb. Oldřich z Lešan přewodi plat roční 26 ℔, jež přewor a bratři u S. Tomáše w předměstí Pražském na dědinách Jaroslawa z Litně w Litni, Drahlíně a Sádku zapsaní měli, ten plat přewodi na dědiny své w Lešanech. Rukojmě s ním syn jeho Zdeněk, Jaroslav z Litně a Štěpan z Opočna. D. 1390, in crastino S. Martini. (II° Wenceslai, G. 28.) DD. XXI, 67.

1390. Licko de Risenburg, suo et Lic-konis militis de Kratonoh nomine, defendit hereditates in Turkowicich et Bukowině proclamas (Časlaviae), emfione per tabulas terrae. DD. XIII, 156.

1391, 31 Mart. Doběš z Jablonce, řečený Kdýčina, dědiny své w Lewíně a w Neswacilech prodal Wojtěchowi přeworu ordinis Praedicatorum w Berauně za 60 ℔. Zprávce Zachař z Winařec a Mark-

wart ze Tmaně. Posel na to od krále Kunat Kapleř. D. 1391, fer. VI ante conduct. pasch. (II° Wenceslai, J. 9.) DD. XXI, 50.

1391, 4 Oct. Racek a Bušek bratři ze Šwamberka dědictwí své Poriečie městečko, což tu mají, wes Horehlady, Strhař nowau wes, Lipnici nowau wes, což tu mají, we Zdeře podaci, w Zarubíně, Tustowě a Rakowě, což tu mají, prodali Jindřichowi z Elsterberka za 1800 ℔. Zpravují s nimi Jan Michalec z Michalowic, Oldřich z Holic a Lipolt z Oseka. D. 1391, fer. IV die Francisci. (II° Wenceslai, M. 5.) DD. XXI, 71.

1391. In villa Chlum (tit. Časlav.) Slawata decessit (1391); defendunt Diwis miles de Chlum et Mstich de ibidem, etiam nomine orphanorum Ješkonis de Chlum, unione per tabulas terrae. DD. XIII, 157.

1392, 1 Mart. Domin ze Slawce Markete manželce své zapisuje 140 ℔ wěna na dědinách svých we Slawci a w Bukwici. D. 1392, fer. VI ante Invocavit. (I^o Nicolai A. 27.) DD. XXI, 28.

1392, 9 Mart. Smil de Richmburka vendidit Ottae dicto Bergow de Bielina et Bočkoni de Poděbrad, pro 10,000 ℔, hereditatem suam Richmburk castrum, Skuteč oppidum, Skutečko, Ždiar, Rudčice, Leštinka, Malinně, Rwasice, Janowice, Kamenicka, Wýr, Zhoř, Hněwětice, Muzetín, Lešany, Bezwece, Daletice, Štěpanow, Lhota, Otradow, Ranna, Wojtě-

chow, Pokřikow, Ozřetice, Hlinské oppidum, Strana, Blatné, Přerostlé, Studnice, Witanowice, Kamenice, Chlum, Lhota, Jenikow, Kladné, Dědowá, Oldřišie, Kruna, Rybné České, Rychnow, Kamenička pustá, Perařec, Kutřin, Zbožnow, Senowa, Swratka oppidum, Swratůch, Radimie, Radimice, Lozice, Wbrodu, Robůn, Dolany, Chlumětín villas integras cum curiis rusticalibus, in Holetín, Křizanow, Rybné Morawské, Bielej, Srbicich, Martinicich, Zdislaw et Týnow toto quantum ibi habet, in Mikulowic quantum ibi habet, in Dražkow, Jesenčan, Uherčice, Ewanowice, Pardubice Mnichowé, Črná, Nemosičky malé villas integras, in Ostřešaných quantum ibi habet. (Locus condisbrigatoris vacuus). D. 1392, sabbato quatuor temporum pentecostes. DD. XX, 139—140.

33.

1392, 27 April. Petr z Měcholup manželce své Ofce wěnuje 40 š na dědinách svých w Měcholupech (polowici popluží oc.) D. 1392, sabbato post ostensionis reliquiarum. (1° Nicolai, B. 29.) DD. XXI, 26.

Týž zapisuje 100 š Maruše z Měcholup tehyni a Ofce manželce své po smrti své na Měcholupech. D. 1408, sabbato ante Galli. (Minor. Obligat. M. 25.) DD. XXI, 27.

34.

1392, 22 Dec. Jindřich z Někmiře na dědinách svých w Oplotech manželce své Anně zapsal wěna 200 š. D. 1392, dominica post quatuor temporum adventus. (1° Nicolai, F. 19.) DD. XXI, 106.

35.

1392. Diwiš de Chlumu nomine orphanorum Jeskonis de Chlum defendit hereditates in villa Podhořanech et in Březnice post Marquardum de Žleb alias de Wartenberg proclamatas (Časlaviae), emptione apud eundem Marquardum oc. DD. XIII, 162.

Jesko de Chlum supradictus anno 1386 emerat hereditates in Damirow. (Ibidem fol. 163).

36.

1392. Fremut de Črnuce alias de Krásného dwora, et Drslaus filius ejus indivisus, residens in minori Črnoc, defendunt partem villae Skytaly, in Zacz proclamatae, anno 1392. DD. XIII, 184, 185.

37.

1392. Dominus Řiwin, dictus Šbeh, plebanus de Chotěšan, commissarius et tutor Petri et aliorum orphanorum Diepoldi de Wěžnik.

Diepoldus de Wěžnik 1385, fer. II^a post Viti, villam in Kunrateci, munitionem, jus patronatus ecclesiae oc. LXX š emerat.

Anno 1393 Petrus orphanus olim Diepoldi de Wěžnik, nomine suo et fratrum ac sororum suarum, concordat super jure regio in Kunrateci, ceditque de eo. DD. XIII, 207.

38.

1392. D. Albertus dictus Schomburg nomine D. Fridrici de Zee alias de Erwenic defendit dimidiam villam Skytaly in Zacz proclamatam an. 1392. DD. XIII, 184.

39.

1393, 1 Mart. Jindřich z Kolečowa wěno

Berní rula 1657

	Redaars	
Capraing's	Jan Gabriel	18
	Redaars	
	Charles Hoptaal	60
	Charles Melyn	60
	Jan Jan	30
	Jan Hoofting	35
	Martin Hoofting	28
	Redaars	
	Jan Hoofting	24
	Jan Hoofting	24
	Jan Hoofting	60
	Charles Hoofting	36
	Charles Hoofting	24
	Charles Hoofting	33
	Charles Hoofting	30
	Charles Hoofting	24
	Redaars	
	Jan Hoofting	24
	Charles Hoofting	30

	Rough	Rough	Soft	Pin	Jail	ing	Din	Lotta	Lotta	Lotta	Polo	Fabrics
	4	4	1	4	1							1
				1	1							
18	22	3	6	4	40	2						
20	11	2	5	5	3							
11	4		2	4								
11	11	3	5	10								
13	5	1	1	1								
8	8	2	5	3								1
7	5	2	4	7	5							
14	9	2	4	7	2							
12	12	2	4	6								
10	6	1	3	6								
12	8	2	5	8	2							
8	6	1	4	6	2							
2	2		4	4	2							
7	7	2	4	5	30							
10	7	2	3	4	10							

Item, Kes Szivarecs.

Lotus Szivarecs Szivarecs

Challupnicz.

Somass Malinko Mladu	11.	229.	100.	17.	1.	3.	3.	2.	1.	25.	9.
Wasslars Posz	12.	235.	100.	18.	3.	5.	3.	1.	1.	25.	2.
Dorota Wogla Mladu	13.	241.	100.	16.	1.	7.	3.	5.	1.	26.	1.
Kabul nym Somass Szegha	14.	247.	100.	15.	...	5.	1.	6.	...	26.	1.
Honast Malinko Szarv	15.	253.	100.	20.	3.	2.	3.	1.	1.	25.	3.
Gann Szivarecs	16.	259.	100.	21.	3.	6.	...	2.	...	28.	1.
Summa		2300.	247.	2.	120.	1.	51.	2.	...	178.	1.

Kes Szalony.

Gma Szalony, Szalony
Szalony Szalony Szalony
Gmena Hospodar Szalony.

Szalony.

Gann Szalony	1.	265.	200.	59.	1.	13.	3.	7.	...	68.	...
Wasslars Szalony	2.	271.	200.	48.	3.	17.	2.	7.	...	67.	1.
Szalony Szalony Szalony	3.	280.	200.	50.	...	17.	...	1.	1.	68.	1.
Gann Szalony Szalony	4.	286.	200.	44.	1.	17.	...	9.	...	67.	1.
Challupnicz											
Gann Szalony	5.	300.	100.	22.	...	2.	3.	...	...	22.	3.
Summa		900.	215.	1.	62.	...	18.	1.	...	195.	2.

Kes Szalony. 1731

Gma Szalony, Szalony
Szalony Szalony Szalony
Gmena Hospodar Szalony.

Szalony.

Wasslars Szalony	1.	137.	200.	30.	...	15.	1.	18.	...	100.	...
Gann Szalony	2.	147.	200.	35.	2.	15.	3.	15.	...	100.	...
Gann Szalony Szalony	3.	155.	200.	37.	2.	17.	1.	16.	...	100.	...
Dorota Szalony Szalony	4.	165.	200.	36.	3.	13.	1.	22.	...	100.	...
Challupnicz											
Szalony Szalony Szalony	5.	175.	100.	14.	2.	6.	2.	7.	...	25.	...
Gann Szalony	6.	181.	100.	13.	2.	5.	2.	6.	...	25.	...
Gann Szalony Szalony	7.	187.	100.	13.	1.	6.	...	8.	...	25.	...
Gann Szalony Szalony	8.	193.	100.	14.	2.	6.	...	7.	...	25.	...
Summa		1200.	100.	2.	81.	2.	96.	...	...	272.	...

27

Verbm. Herrn. Präsidenten.

March 25m	March 25m	de
Rollers Contract	Opium & Sack	1774
de do 1757	de do 1797	

Handwritten: *Handwritten*

[illegible]

Polina ^{your} ~~friend~~

1. *Mr. James Thompson*
 2. *Mr. James Thompson*
 3. *Mr. James Thompson*
 4. *Mr. James Thompson*
 5. *Mr. James Thompson*
 6. *Mr. James Thompson*
 7. *Mr. James Thompson*
 8. *Mr. James Thompson*
 9. *Mr. James Thompson*
 10. *Mr. James Thompson*
 11. *Mr. James Thompson*
 12. *Mr. James Thompson*
 13. *Mr. James Thompson*
 14. *Mr. James Thompson*
 15. *Mr. James Thompson*
 16. *Mr. James Thompson*
 17. *Mr. James Thompson*
 18. *Mr. James Thompson*
 19. *Mr. James Thompson*
 20. *Mr. James Thompson*
 21. *Mr. James Thompson*
 22. *Mr. James Thompson*
 23. *Mr. James Thompson*
 24. *Mr. James Thompson*
 25. *Mr. James Thompson*
 26. *Mr. James Thompson*
 27. *Mr. James Thompson*
 28. *Mr. James Thompson*
 29. *Mr. James Thompson*
 30. *Mr. James Thompson*
 31. *Mr. James Thompson*
 32. *Mr. James Thompson*
 33. *Mr. James Thompson*
 34. *Mr. James Thompson*
 35. *Mr. James Thompson*
 36. *Mr. James Thompson*
 37. *Mr. James Thompson*
 38. *Mr. James Thompson*
 39. *Mr. James Thompson*
 40. *Mr. James Thompson*
 41. *Mr. James Thompson*
 42. *Mr. James Thompson*
 43. *Mr. James Thompson*
 44. *Mr. James Thompson*
 45. *Mr. James Thompson*
 46. *Mr. James Thompson*
 47. *Mr. James Thompson*
 48. *Mr. James Thompson*
 49. *Mr. James Thompson*
 50. *Mr. James Thompson*
 51. *Mr. James Thompson*
 52. *Mr. James Thompson*
 53. *Mr. James Thompson*
 54. *Mr. James Thompson*
 55. *Mr. James Thompson*
 56. *Mr. James Thompson*
 57. *Mr. James Thompson*
 58. *Mr. James Thompson*
 59. *Mr. James Thompson*
 60. *Mr. James Thompson*
 61. *Mr. James Thompson*
 62. *Mr. James Thompson*
 63. *Mr. James Thompson*
 64. *Mr. James Thompson*
 65. *Mr. James Thompson*
 66. *Mr. James Thompson*
 67. *Mr. James Thompson*
 68. *Mr. James Thompson*
 69. *Mr. James Thompson*
 70. *Mr. James Thompson*
 71. *Mr. James Thompson*
 72. *Mr. James Thompson*
 73. *Mr. James Thompson*
 74. *Mr. James Thompson*
 75. *Mr. James Thompson*
 76. *Mr. James Thompson*
 77. *Mr. James Thompson*
 78. *Mr. James Thompson*
 79. *Mr. James Thompson*
 80. *Mr. James Thompson*
 81. *Mr. James Thompson*
 82. *Mr. James Thompson*
 83. *Mr. James Thompson*
 84. *Mr. James Thompson*
 85. *Mr. James Thompson*
 86. *Mr. James Thompson*
 87. *Mr. James Thompson*
 88. *Mr. James Thompson*
 89. *Mr. James Thompson*
 90. *Mr. James Thompson*
 91. *Mr. James Thompson*
 92. *Mr. James Thompson*
 93. *Mr. James Thompson*
 94. *Mr. James Thompson*
 95. *Mr. James Thompson*
 96. *Mr. James Thompson*
 97. *Mr. James Thompson*
 98. *Mr. James Thompson*
 99. *Mr. James Thompson*
 100. *Mr. James Thompson*

Durch den Tod
 de Anno 17
 neben hinter
 beider Eltern
 fidele und
 eine com-
 pagnie
 von
 den in der

17	1	9	2	1	4	1
21	2	14	3	25	4	14
47	3	18	2	19	1	80
140	2	80	1	0		

182	174 $\frac{1}{2}$
223	713

Edice berní ruly

CHRUDESKO 14

Lhota	8	2	—	Lhota u Skutče (Rychm- burk)	1
Dolý [† fil. Janovičky] ¹⁴⁴	3	1	—	Dolý (Luže)	1
540 Raboun	—	4	—	Raboun ob. Dolý	1
Kvasice ¹⁴⁵	—	2	—	Kvasice ob. Dolý	1
Brdo	8	—	—	Brdo ob. Dolý	1
541 Chlum	3	1	—	Chlum ob. Dolý	1
Dolany	2	—	—	Dolany ob. Dolý	1
Zhoř	5	2	2 + 2	Zhoř ob. Hněvčice	1
542 Hněvčice	7	3	—	Hněvčice (Rychmburk)	1
Mířetín	13 + 1	1	—	Mířetín (Rychmburk)	1
543 Lešany	5	—	—	Lešany (Rychmburk)	1
Bázevčel, celá pustá ¹⁴⁶	— + 4	—	—	(Bezvěží, zan., ovčín u Daletic ob. Rychmburk)	1
544 Daletice ¹⁴⁷	1 + 11	— + 7	—	(zaniklá; dvůr Daletice ob. Rychmburk)	1
545 Perálec [†]	10 + 1	3	1	Perálec (Rychmburk)	1
Kuřín ¹⁴⁸	4	1	—	Kuřín ob. Perálec	1
546 Hluboký [2. díl]	1	1	—	Hluboká (Rychmburk)	1
Rybný ¹⁴⁹	27	5 + 1	3	Česká Rybná (Proseč u Skutče)	1
548 Rychnov	9 + 3	4 + 3	2 + 1	Rychnov (Krouna)	1
549 Pustá Kamenice [† fil.]	2 + 3	10	2 + 2	Pustá Kamenice (Krouna)	1
550 Otradov [† fil.]	11 + 3	6 + 3	—	Otradov (Krouna)	1
551 Krouna [† fil.]	21 + 1	17 + 4	2 + 1	Krouna	1
553 Voldřice	7	1	—	Oldřis (Krouna)	1
Svratka, městys [† fil.]	8 + 1	7 + 1	8 + 2	Svratka (Krouna)	2
555 Svratouch ¹⁵⁰	14 + 1	2	— ¹⁵¹	Svratouch (Svratka)	2
556 Herálec	4 + 2	5	2 ¹⁵²	Český Herálec	2
Kameničky [† fil.]	6	— + 1	—	Kameničky	2
557 Chlumětín	3	3	—	Chlumětín (Svratka)	2
Jeníkov	8 + 2	— + 3	—	Jeníkov (Kameničky)	2
558 Kladno ¹⁵³	8 + 4	2	—	Kladno (Raná)	2
559 Dědová	6 + 2	—	—	Dědová (Kameničky)	2
Raná [†]	15	5	—	Raná	2
560 Voldřetice	7 + 2	1	—	Oldřetice (Raná)	1
561 Pokřikov	13 + 3	2	—	Pokřikov (Raná)	1
562 Vojtěchov	17 + 2	4 + 4	—	Vojtěchov (Raná)	2
563 Mrákotín ¹⁵⁴	13 + 3	3 + 1	—	Mrákotín (Raná)	1
564 Vofflenda	8	1	—	Oflenda ob. Mrákotín	1
Prosetín Horní a Dolní, z dílu [2.]	9 + 1	1	—	Horní Prosetín ob. Prosetín (Skuteč)	1
565 Mokřejšv	2	—	—	Dolní Prosetín ob. Prosetín (Skuteč)	1

¹⁴⁴ R. 1651 kostel fil. Počty P. Marie v Janovičkách; srov. Palacký 131, Sommer V 244. Janovičky stat. lex. nemá, jen spec. m. 4056 mezi Košum-
berkem a Dolý.

¹⁴⁵ Revis. Rvasice.

¹⁴⁶ Vrchnost lidí svedla a v jiných vsích osadila, z celé vsi chce ovčín učinit; ačkoli dosavad všechna stavení v celosti zůstávají; srov. Profous I, 64; v revis. 32 již není r. 1673; Tereš. 1749/1719: od Daletic a Bezvěží; vrchnost 30 str. — Ještě r. 1651 ves Bezvěží osazená 4 hospodáři (18 lidí nad 12 let).

¹⁴⁷ Vrchnost lidí svedla a v jiných vesnicích osadila a chce z celé vsi dvůr učinit, ačkoli dosavad

všechna stavení v celosti zůstávají. Ještě r. 1651 ves osazena: 4 sedl., 5 zahr., 1 chal. a 2 konšelé, celkem 101 lidí nad 12 let.

¹⁴⁸ Revis.: Kutřín; 1651 též.

¹⁴⁹ R. 1651 Rybný.

¹⁵⁰ Revis. a r. 1651 Svratouch.

¹⁵¹ R. 1651 huť sklená, která jest v rube zajata do vsi (mistr hutí, sklenář).

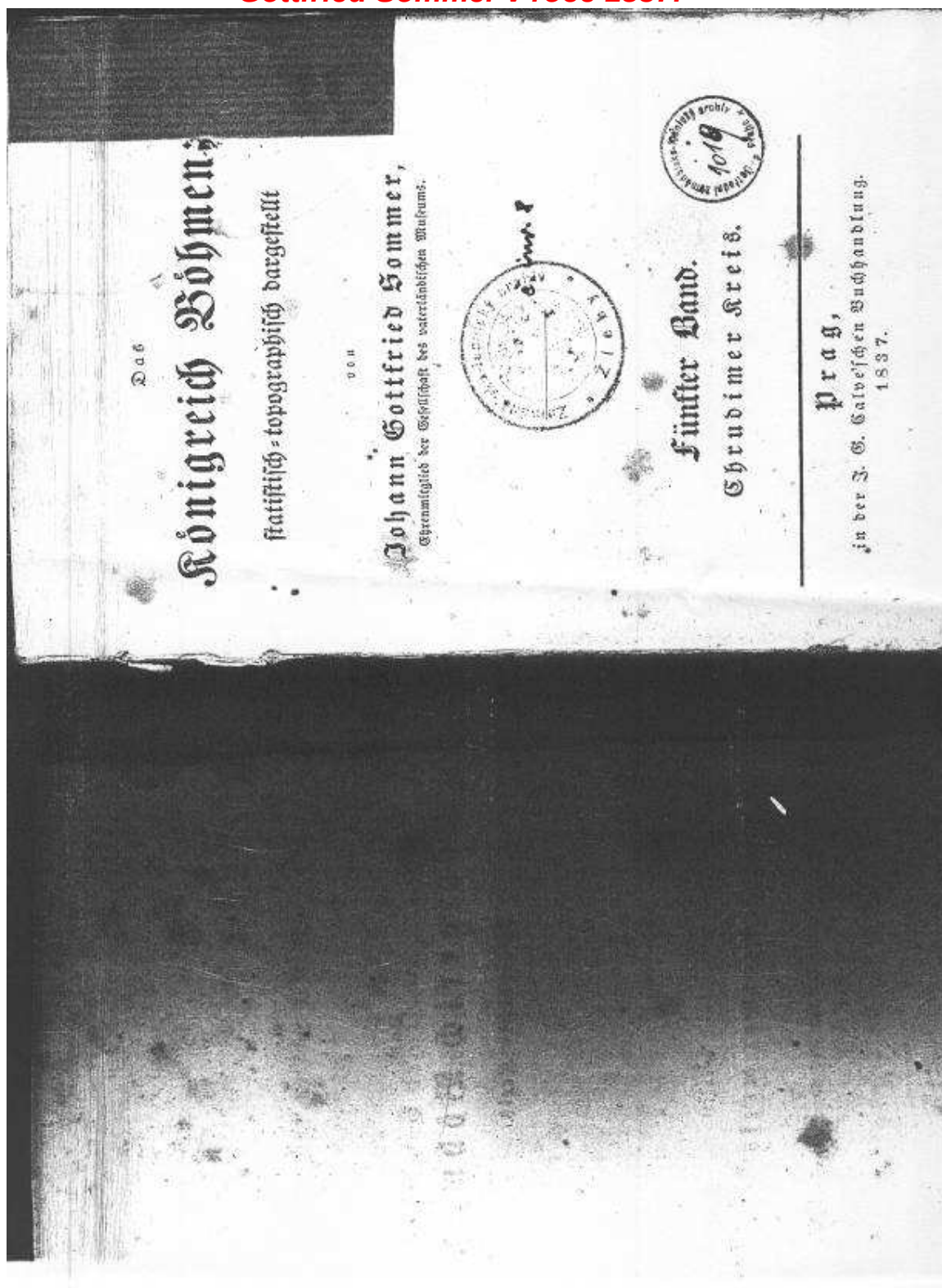
¹⁵² Mezi sedláky 1 sklenář; mezi staveními rozbořenými a pustými 1 sklenář huť 70 str.

¹⁵³ Revis. Kladný.

¹⁵⁴ Revis. ves mrákotská.

O Leštince bylo napsáno :

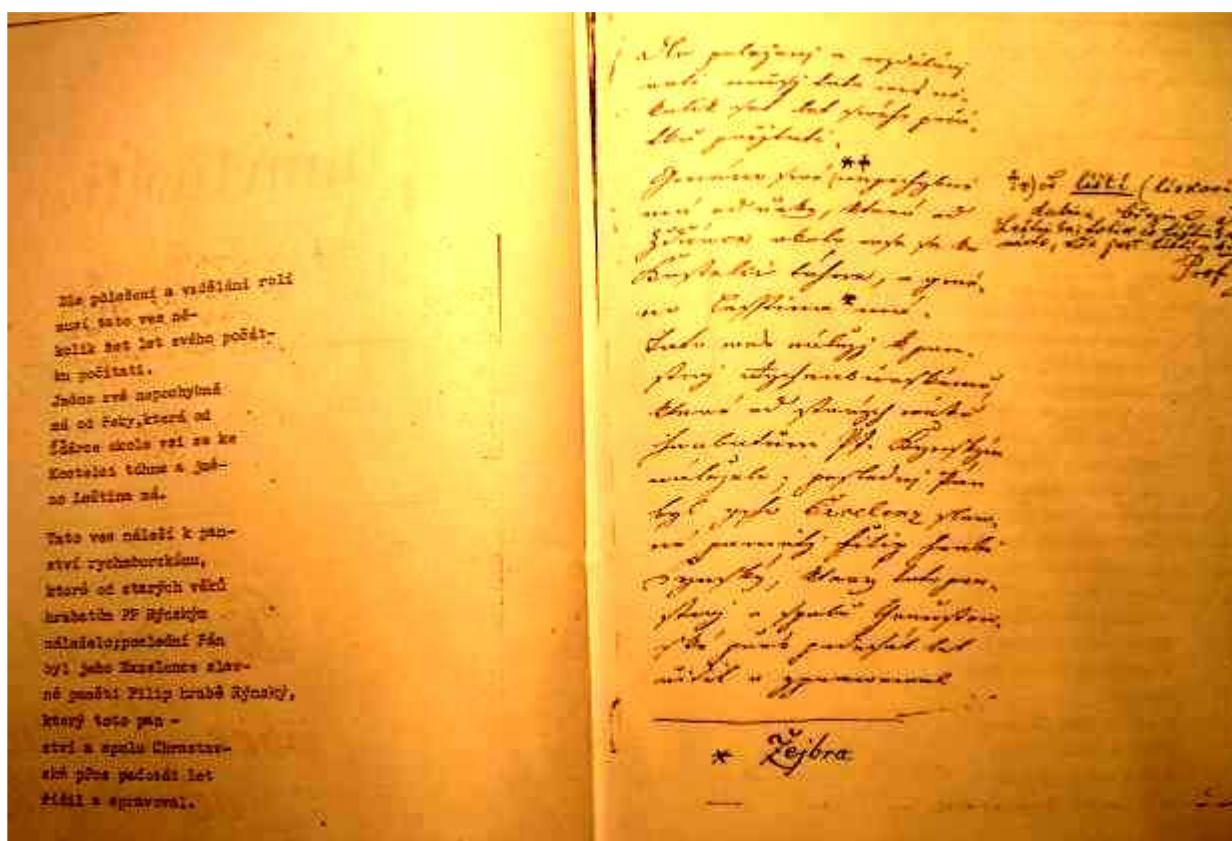
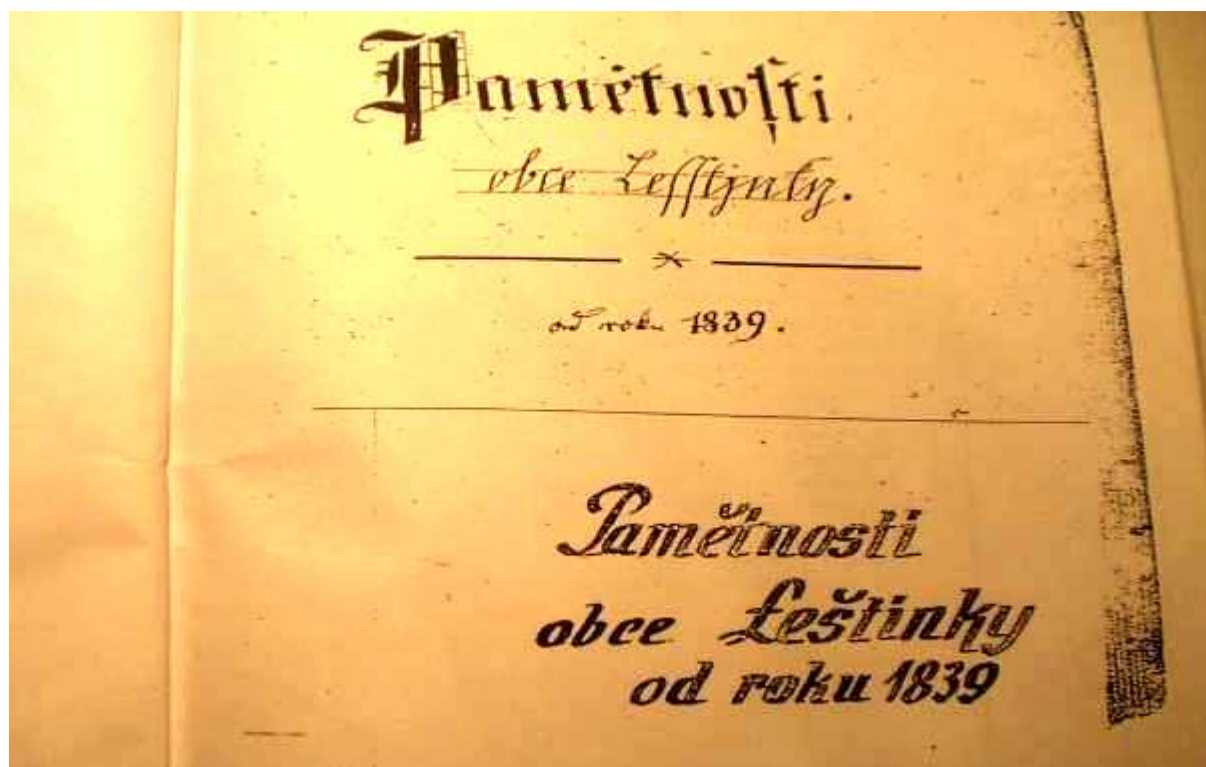
Gottfried Sommer v roce 1837:

12. **Geurtich** (Geurtich), Gutsdorf, $\frac{1}{2}$ St. n. von Geurtich, meistens im Abste im Gießgrabenstege, an einem kleinen Bache, hat 44 H. mit 257 E., eine Schule unter dem Patronate der Gemeinde. Hier wurde im J. 1824 ein Aechtenzerg erdichtet, dessen Abz. jedoch im

an jen erreicht und hebt jammert Rinde und ~~so~~ wie unter Kräfte, oronate. Für die zahlreichen Neapolitaner Kasse und der meisten unter

**Nejstarší kronika naší obce je z roku 1839
je napsaná místním mlynářem:**

Je to tak dříve v dráždě
 až, dokazuje Fobelin,
 který z podstaty panst-
 va slavné bylo.
 Tento znamenitý pán a
 Kavalir byl se slavný
 let též slavným ve
 vojenském, a i u nás Pán
 ve velice slavnosti, neboť
 šel do Vídně Jedině.
 V posledních letech
 v jarních slavnostech ne-
 slyš podstaty slavnosti
 v chrámovních pře-
 býval - byl milostivý
 a dobrotivý Pán na svých
 poddaných.
 V oslách všude přecházel
 stále v Praze ve svých
 domě - nezměnil se
 což slavných vlastních slavn-
 ostí.

Je to tak dříve v dráždě
 až, dokazuje Fobelin,
 který z podstaty panst-
 va slavné bylo.
 Tento znamenitý pán a
 Kavalir byl se slavný
 let též slavným ve
 vojenském, a i u nás Pán
 ve velice slavnosti, neboť
 šel do Vídně Jedině.
 V posledních letech
 v jarních slavnostech ne-
 slyš podstaty slavnosti
 v chrámovních pře-
 býval - byl milostivý
 a dobrotivý Pán na svých
 poddaných.
 V oslách všude přecházel
 stále v Praze ve svých
 domě - nezměnil se
 což slavných vlastních slavn-
 ostí.

Je to tak dříve v dráždě
 až, dokazuje Fobelin,
 který z podstaty panst-
 va slavné bylo.
 Tento znamenitý pán a
 Kavalir byl se slavný
 let též slavným ve
 vojenském, a i u nás Pán
 ve velice slavnosti, neboť
 šel do Vídně Jedině.
 V posledních letech
 v jarních slavnostech ne-
 slyš podstaty slavnosti
 v chrámovních pře-
 býval - byl milostivý
 a dobrotivý Pán na svých
 poddaných.
 V oslách všude přecházel
 stále v Praze ve svých
 domě - nezměnil se
 což slavných vlastních slavn-
 ostí.

Je to tak dříve v dráždě
 až, dokazuje Fobelin,
 který z podstaty panst-
 va slavné bylo.
 Tento znamenitý pán a
 Kavalir byl se slavný
 let též slavným ve
 vojenském, a i u nás Pán
 ve velice slavnosti, neboť
 šel do Vídně Jedině.
 V posledních letech
 v jarních slavnostech ne-
 slyš podstaty slavnosti
 v chrámovních pře-
 býval - byl milostivý
 a dobrotivý Pán na svých
 poddaných.
 V oslách všude přecházel
 stále v Praze ve svých
 domě - nezměnil se
 což slavných vlastních slavn-
 ostí.

na ktorom veči náklad
Jeho vernosti Enle Pán ja-
kolto patem tá hody,
Lestím ja. přilicím
obce, polstia postomst-
na dosti a radí
přimí.

7 runs 2000 type die.
 2.5mm x 1.5mm x 1.5mm
 2.5mm x 1.5mm x 1.5mm
 2.5mm x 1.5mm x 1.5mm
 2.5mm x 1.5mm x 1.5mm

aus blauen wasser
 1871. 1872. 1873. 1874.
 1875. 1876. 1877. 1878.
 1879. 1880. 1881. 1882.
 1883. 1884. 1885. 1886.
 1887. 1888. 1889. 1890.
 1891. 1892. 1893. 1894.
 1895. 1896. 1897. 1898.
 1899. 1900. 1901. 1902.
 1903. 1904. 1905. 1906.
 1907. 1908. 1909. 1910.
 1911. 1912. 1913. 1914.
 1915. 1916. 1917. 1918.
 1919. 1920. 1921. 1922.
 1923. 1924. 1925. 1926.
 1927. 1928. 1929. 1930.
 1931. 1932. 1933. 1934.
 1935. 1936. 1937. 1938.
 1939. 1940. 1941. 1942.
 1943. 1944. 1945. 1946.
 1947. 1948. 1949. 1950.
 1951. 1952. 1953. 1954.
 1955. 1956. 1957. 1958.
 1959. 1960. 1961. 1962.
 1963. 1964. 1965. 1966.
 1967. 1968. 1969. 1970.
 1971. 1972. 1973. 1974.
 1975. 1976. 1977. 1978.
 1979. 1980. 1981. 1982.
 1983. 1984. 1985. 1986.
 1987. 1988. 1989. 1990.
 1991. 1992. 1993. 1994.
 1995. 1996. 1997. 1998.
 1999. 2000. 2001. 2002.
 2003. 2004. 2005. 2006.
 2007. 2008. 2009. 2010.
 2011. 2012. 2013. 2014.
 2015. 2016. 2017. 2018.
 2019. 2020. 2021. 2022.
 2023. 2024. 2025. 2026.
 2027. 2028. 2029. 2030.
 2031. 2032. 2033. 2034.
 2035. 2036. 2037. 2038.
 2039. 2040. 2041. 2042.
 2043. 2044. 2045. 2046.
 2047. 2048. 2049. 2050.
 2051. 2052. 2053. 2054.
 2055. 2056. 2057. 2058.
 2059. 2060. 2061. 2062.
 2063. 2064. 2065. 2066.
 2067. 2068. 2069. 2070.
 2071. 2072. 2073. 2074.
 2075. 2076. 2077. 2078.
 2079. 2080. 2081. 2082.
 2083. 2084. 2085. 2086.
 2087. 2088. 2089. 2090.
 2091. 2092. 2093. 2094.
 2095. 2096. 2097. 2098.
 2099. 2100. 2101. 2102.
 2103. 2104. 2105. 2106.
 2107. 2108. 2109. 2110.
 2111. 2112. 2113. 2114.
 2115. 2116. 2117. 2118.
 2119. 2120. 2121. 2122.
 2123. 2124. 2125. 2126.
 2127. 2128. 2129. 2130.
 2131. 2132. 2133. 2134.
 2135. 2136. 2137. 2138.
 2139. 2140. 2141. 2142.
 2143. 2144. 2145. 2146.
 2147. 2148. 2149. 2150.
 2151. 2152. 2153. 2154.
 2155. 2156. 2157. 2158.
 2159. 2160. 2161. 2162.
 2163. 2164. 2165. 2166.
 2167. 2168. 2169. 2170.
 2171. 2172. 2173. 2174.
 2175. 2176. 2177. 2178.
 2179. 2180. 2181. 2182.
 2183. 2184. 2185. 2186.
 2187. 2188. 2189. 2190.
 2191. 2192. 2193. 2194.
 2195. 2196. 2197. 2198.
 2199. 2200. 2201. 2202.
 2203. 2204. 2205. 2206.
 2207. 2208. 2209. 2210.
 2211. 2212. 2213. 2214.
 2215. 2216. 2217. 2218.
 2219. 2220. 2221. 2222.
 2223. 2224. 2225. 2226.
 2227. 2228. 2229. 2230.
 2231. 2232. 2233. 2234.
 2235. 2236. 2237. 2238.
 2239. 2240. 2241. 2242.
 2243. 2244. 2245. 2246.
 2247. 2248. 2249. 2250.
 2251. 2252. 2253. 2254.
 2255. 2256. 2257. 2258.
 2259. 2260. 2261. 2262.
 2263. 2264. 2265. 2266.
 2267. 2268. 2269. 2270.
 2271. 2272. 2273. 2274.
 2275. 2276. 2277. 2278.
 2279. 2280. 2281. 2282.
 2283. 2284. 2285. 2286.
 2287. 2288. 2289. 2290.
 2291. 2292. 2293. 2294.
 2295. 2296. 2297. 2298.
 2299. 2300. 2301. 2302.
 2303. 2304. 2305. 2306.
 2307. 2308. 2309. 2310.
 2311. 2312. 2313. 2314.
 2315. 2316. 2317. 2318.
 2319. 2320. 2321. 2322.
 2323. 2324. 2325. 2326.
 2327. 2328. 2329. 2330.
 2331. 2332. 2333. 2334.
 2335. 2336. 2337. 2338.
 2339. 2340. 2341. 2342.
 2343. 2344. 2345. 2346.
 2347. 2348. 2349. 2350.
 2351. 2352. 2353. 2354.
 2355. 2356. 2357. 2358.
 2359. 2360. 2361. 2362.
 2363. 2364. 2365. 2366.
 2367. 2368. 2369. 2370.
 2371. 2372. 2373. 2374.
 2375. 2376. 2377. 2378.
 2379. 2380. 2381. 2382.
 2383. 2384. 2385. 2386.
 2387. 2388. 2389. 2390.
 2391. 2392. 2393. 2394.
 2395. 2396. 2397. 2398.
 2399. 2400. 2401. 2402.
 2403. 2404. 2405. 2406.
 2407. 2408. 2409. 2410.
 2411. 2412. 2413. 2414.
 2415. 2416. 2417. 2418.
 2419. 2420. 2421. 2422.
 2423. 2424. 2425. 2426.
 2427. 2428. 2429. 2430.
 2431. 2432. 2433. 2434.
 2435. 2436. 2437. 2438.
 2439. 2440. 2441. 2442.
 2443. 2444. 2445. 2446.
 2447. 2448. 2449. 2450.
 2451. 2452. 2453. 2454

1839 by the
the mission of the
the by the
the by the
the by the

V roku 1940 Otta
nás nabýval čoraz
viac zvedávaní a
hrajú poľskými rúčkami,
párali i tie väčšie ovese
hrajú valčík, tak že
na struny náš, radost-
ná a pevná, tak po-
divná zhluk sa po-
páry pod strunami
stála mŕtvo, ako i
na svojich strunách
štrádala štrádka
na ovese strunách.

[illegible]

Roku 1842
 nastoupil na
 Malého učitele do
 školy Frigolinské
 Karel Ondřej a
 František Zíbor,
 který má staré 22
 let učitelů estrval,
 do katedry se odstěhoval.

Roku 1842 byl
 německý učitel,
 le staré 20 let učil se
 jedním deni byl, kromě
 učitel, učil, který ano
 i před ním se učil.
 O učitel vaky

nastoupil byl, 1842
 se na učil až do
 učitel a učil, učil-
 li a se učil učitel
 učil až 20 let učil
 a učil učitel učil.

K učitel učil-
 učil se učil učil,
 se učil učil, učil učil
 učil učil
 učil učil
 učil učil
 učil učil
 učil učil

Roku 18. října 1842
 nastoupil na
 Malého učitele do
 školy Frigolinské
 Karel Ondřej a
 František Zíbor,
 který má staré 22
 let učitelů estrval,
 do katedry se odstěhoval.

Roku 1842 byl
 německý učitel, le
 je, který učil učil
 učil učil, učil, učil,
 učil, učil, učil, učil
 i učil učil učil.
 O učitel učil

učil učil, učil, učil
 učil učil učil
 učil učil učil
 učil učil učil
 učil učil učil
 učil učil učil
 učil učil učil

K učitel učil-
 učil se učil učil,
 se učil učil, učil učil
 učil učil
 učil učil
 učil učil
 učil učil
 učil učil
 učil učil

v Pánu zemel
je obil se vlní
se žito y žemci
vín vlní
čím do žití
oděšoval a v jeho
obil vlní.

V nástě domu 1841
bylo tak teplo, že
lidi v nástě
lidi i plovci v poli
zeli.

Spánu zjedl
je vlní se vlní
je vlní se vlní
je vlní se vlní
je vlní se vlní
je vlní se vlní
je vlní se vlní

Spánu zjedl 1843
bylo tak teplo, že
lidi i plovci v poli
zeli.

V nástě domu
bylo tak teplo, že
lidi i plovci v poli
zeli.

Spánu zjedl 1843
bylo tak teplo, že
lidi i plovci v poli
zeli.

Na jeho povel byl roku 1824 Pra-
ha se veli spůsobem a náhlou dý-
kací a náhlou kací, když vypravil byl
váž 1822 se Chot, což nále oboušce jsi-
ní a jeho povel od krasitě a oby-
vák, kteří poutka od nále vypravil
pout pouta a vřel, aby se všeci upo-
sobili, to čas k nedost, což a náhlou
člověk krasitě a obyvatelů a obou
čas, když se stavilo toho času sil-
ní, byl se krasitě a obyvatelů
a krasitě krasitě, se nále byl
v krasitě se nále vřel se krasitě,
která krasitě krasitě a pout krasitě.

Na jeho povel byl roku 1824 Pra-
ha se veli spůsobem a náhlou dý-
kací a náhlou kací, když vypravil byl
váž 1822 se Chot, což nále oboušce jsi-
ní a jeho povel od krasitě a oby-
vák, kteří poutka od nále vypravil
pout pouta a vřel, aby se všeci upo-
sobili, to čas k nedost, což a náhlou
člověk krasitě a obyvatelů a obou
čas, když se stavilo toho času sil-
ní, byl se krasitě a obyvatelů
a krasitě krasitě, se nále byl
v krasitě se nále vřel se krasitě,
která krasitě krasitě a pout krasitě.

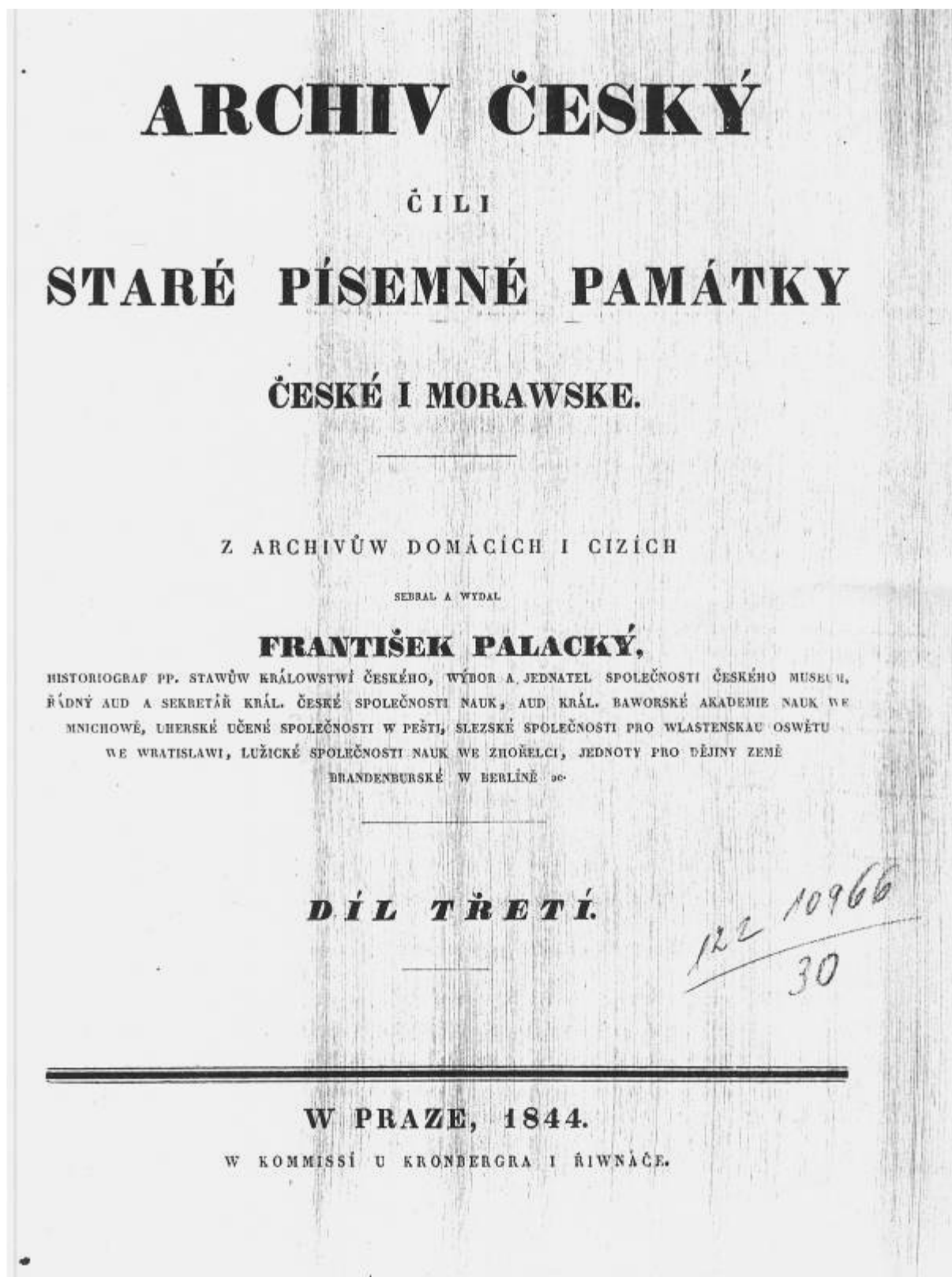
Na jeho povel byl roku 1824 Pra-
ha se veli spůsobem a náhlou dý-
kací a náhlou kací, když vypravil byl
váž 1822 se Chot, což nále oboušce jsi-
ní a jeho povel od krasitě a oby-
vák, kteří poutka od nále vypravil
pout pouta a vřel, aby se všeci upo-
sobili, to čas k nedost, což a náhlou
člověk krasitě a obyvatelů a obou
čas, když se stavilo toho času sil-
ní, byl se krasitě a obyvatelů
a krasitě krasitě, se nále byl
v krasitě se nále vřel se krasitě,
která krasitě krasitě a pout krasitě.

Na jeho povel byl roku 1824 Pra-
ha se veli spůsobem a náhlou dý-
kací a náhlou kací, když vypravil byl
váž 1822 se Chot, což nále oboušce jsi-
ní a jeho povel od krasitě a oby-
vák, kteří poutka od nále vypravil
pout pouta a vřel, aby se všeci upo-
sobili, to čas k nedost, což a náhlou
člověk krasitě a obyvatelů a obou
čas, když se stavilo toho času sil-
ní, byl se krasitě a obyvatelů
a krasitě krasitě, se nále byl
v krasitě se nále vřel se krasitě,
která krasitě krasitě a pout krasitě.

Na jeho povel byl roku 1824 Pra-
ha se veli spůsobem a náhlou dý-
kací a náhlou kací, když vypravil byl
váž 1822 se Chot, což nále oboušce jsi-
ní a jeho povel od krasitě a oby-
vák, kteří poutka od nále vypravil
pout pouta a vřel, aby se všeci upo-
sobili, to čas k nedost, což a náhlou
člověk krasitě a obyvatelů a obou
čas, když se stavilo toho času sil-
ní, byl se krasitě a obyvatelů
a krasitě krasitě, se nále byl
v krasitě se nále vřel se krasitě,
která krasitě krasitě a pout krasitě.

**V roce 1844 sebral a vydal František Palacký „Staré písemné památky“.
I zde je uvedena Leštinka:**

Knižka tato není a neke-
být více než pouhý katalog všech
osad neboli míst obydlených
ve šlechtovství českém, ale i za-
šlých již a zapomenutých. Sesta-
ven jest katalog tento nejvíce
zřídlem tím, kteréhož název je
topografie české od J. F. Somma
in 16. dílech vydání, a přidan
in každé osadě počel obyva-
telstva z popisu r. 1843 au-
ředně vykonaného jen proto, aby
osobnost a důležitost každého
místa na krátko tím očítejší a
vrstevnější vyznačena byla.

Spisuje a vydává kni-
ku tu měl jsem vlastně dvoj-
ací: jeden, a to přední, byl
jmenovitý; druhý, a však zde

	osm.	žen.	okry.
3. Kamence nový	Neu-Steindorf	29	157
4. Jelínky (?)	—	5	33
5. Radiměř	Bothmühl	228	1562
6. Modřice, Modřice	Biegersdorf	53	319
7. Nedvězí	Ewitz	62	387
8. Telet	—	170	967
9. Landráty (?)	—	6	32
10. Borová †	—	137	730
11. Cerkvety (?)	—	8	47
12. Bukovina	—	4	28
13. Oldřich	Ullersdorf	169	954
14. Mchov	—	2	12
15. Rybná pustá	West-R.	114	661
16. Světi	—	4	17
17. Kobylí	—	9	60
18. Blatná	—	11	71
19. Bellem	Bethlehem	10	63
20. Sv. Kateřina	St. Katharina	5	35
21. Makov	—	103	534
22. Trhovice	—	35	197
23. Sedlčá	—	30	160
24. Široký důl †	Breitenthal	96	615

h. částky val. E. Anjzden, Koranew (Kuran).

24. Novýhrad.

panství alod. Majitel: Jan Ludvík hrabě Harbuz
ze Chamur. Obyv. č.

1. Novýhrad (il. Boží- dům) †	Neuschloss	108	660
2. Chotowice	—	51	254
3. Daubrawice	—	34	201
4. Dvorníky	—	16	89
5. Jaworník, Jaworníček	—	21	130
6. Leštiny	—	65	355
7. Lhotá Mokrá	—	49	249
8. Nová ves	Neudorf	37	235
9. Podhořany	—	35	174
10. Přeluka	—	55	320
11. Rybníček	—	18	95
12. Lhotá suchá	—	30	158
13. Olšany	—	25	140
14. Wranice	—	21	127

	osm.	žen.	okry.
15. Proseč	—	126	1025
16. Bor	—	53	271
17. Martinice	—	51	309
18. Paseka	—	61	390
19. Podměstí	—	53	285
20. Zábosí	—	102	738
21. Zderaz	—	77	455
22. Sv. Kateřina	St. Katharina	34	212
23. Pastina	—	46	220

h. částka wsi E. Wysoká.

25. Richenburk.

panství allodialní. Majitel: Maximilian Karel kníže
z Thurn-Taxis. Obyv. č.

1. Richenburk	Richenburg	93	678
2. Hněvčice	—	28	184
3. Borek	—	5	33
4. Kufín	—	22	123
5. Perarec, Peralec †	—	62	340
6. Lešany	—	26	164
7. Mířelín, Mírotín	—	51	321
8. Zhoř	—	29	203
9. Brdo	—	25	168
10. Rvazice	—	4	13
11. Hlubočice	—	12	62
12. Chlomy	—	19	115
13. Rohauz, Rabaun	—	11	62
14. Dolany	—	8	41
15. Boly a Janovičky †	—	37	192
16. Skuteč, Skuteč †	—	568	3620
17. Zbožňov	—	26	169
18. Štěpanow †	—	41	273
19. Skutečko	—	44	292
20. Lhotá	—	30	177
21. Leštinka	—	34	210
22. Prasečnick	Ober-Prasotin	17	96
23. Prasečín	Unter-P.	72	455
24. Mokřany	—	15	101
25. Maláns	—	16	78
26. Radčice	—	56	356
27. Zderaz, Zderec	—	58	386
28. Dolwka	—	6	35

včelákovských. Tam se totiž dobývala v 15. a 16. stol. ruda, zejména krevet a kyz železný. V okolí Kostelce je prý zakopáno bohohostejné nářadí kláštera podlažického.

Rozkošným údolčkem Žejbra přijdeme do Podskalí 411 m n. v. Je to romantický údol, lemovaný vých. strmými skalami opukovými, na nichž je ves Skala; na západ jsou svahy volnější a stoupá po nich dráha. (Pardubice - Něm. Brod). Je tu starobylý kostel sv. Jana Křtitele, zvaný též Vrbaty s obrazy Machkovými; zdejší hostinec je oblíbeným letním stádem; dříve měl i lázně. V lese pod potokem Žejbrém mezi Skalou a Chacholicemi ve skupině balvanů diorytových je kámen vzadu kolmo otesaný, opatřený německým nápisem, zvěstujícím, že tu „biskup Haye odpočívajícího vyhledala kněžna Poniatovská, (ze zámku choustovického) aby mu účtu projevíla“. Podél pravého potoku Žejbra dojdeme do Chacholic. Od lesa nad Chacholicemi jest pěkná a daleko široko do kraje volná vyhlídka po okolí zvláště k Podlažicím a Chraští. Podlažice leží v malebné poloze u podlažického rybníka. V Podlažicích založil zeman Vrbata r. 1159 klášter benediktinský. Odtud pochází největší česká kniha, napsaná již ve 13. století, zvaná „Kniha obrovská“ (codex giganteus), jejíž délka je 90 cm a přes 50 cm v šířce; obsahuje 309 listů pergamenových. K její vazbě bylo upotřebeno 160 oslích koží. Bohužel byla uloupěna za vpádu Švédů a odvezena do Stockholmu. Podle legendy psal ji mnich Soběslav. V roce 1421 byl klášter zbořen husitským vojskem a mnoho mnichů upáleno. Ještě v druhé polovině 17. stol. stály zříceniny,

zámků na samém pokračí výšiny, k jihu pak spadá pod Skuteč příkrým svahem. Silnice u svrchu jmenované továrny na obuv ve Skutči v pravo odbočující vede od Skutče do Stěpánova. S kostelní věže je viděti daleko široko. Typickým je kostel sv. Matouš ve Stěpánově, který stál již na počátku 14. stol. První zmínka o něm je zachována z r. 1350. Dočkal se ovšem jistých změn. Pod věží jsou zachovány zbytky starého oltáře z r. 1620 s obrazem sv. Matouše. Silnici, která vede po náhorní rovině, přijdeme za čtvrt hodiny do Zbožňova (227 obyv., 444 m. nad m.) má dvojitě škol, která byla vystavěna r. 1824 majitelem panství rychmburského, hrabětem Kinským. Odtud krásnou novou silnici přijdeme zpět do Skutče (1¹/₂ km).

2. Podskalí. Z náměstí ulicí Fimbereckou, která na konci města padá příkrou serpentinou do polí, přijdeme do Skutčice, které leží v pádolu pod Skutčí. Patřovalo za starodávna k panství rychmburskému. Jihozápadně od Skutče jsou rozsáhlé lomy žulové v skutečském lese Horkách, ležícím nad Skutčicemi. K nim vede odbočka místní dráhy skutecko-poličské pouze pro dopravu kamene. Též po jižní straně této výšiny jsou lomy a pak v okolí Leštinky, do níž za Horkami svažuje polní cesta.

Ves Leštinka rozkládá se v úzkém úvalu pod Cejřovským hradištěm. Patřovala již ve 14. stol. k panství rychmburskému. Je rodištěm českého spisovatele Fr. Hromádky. Z Leštinky k Týnu pak podél Žejbrá vede cesta lučinami ke Kostelci, kde je zastávka dráhy. Na faře chová se gotický kalich z 15. stol., asi dar havířů

Správa.

Hlinecko náleželo za starodávna k Vratislavsku,¹⁸⁰⁾ jež bylo části državy charvátských knížat Slavníkovců. Byvši připojeno ke knížectví českému, bylo celé Vratislavsko s Chrudimskem a Čáslavskem v XIII. věku údělem mladší přemyslovské větve Děpolticův. Později pak již starobylý název Vratislavska ustupuje jménu „provincia Mutensis“, tak již r. 1338 se uvádí mezi kraji kraj mytský, jenž teprv krátce před vojnou husitskou splynul s Chrudimskem (již r. 1410. se mezi 12 kraji jmenuje jen Chrudimsko).¹⁸¹⁾

V Hlinsku bývala tvrz. Původně okolí jeho k panství rychmburskému nepochybně nenáleželo, tak jako ani Rana, jež náležela vladykům z Rany, část Holetina Rubíkům z Holetina a j. Ještě r. 1413. uvádí se v panství rychmburském Rychmburk hrad, Skuč, městečko, Hlinsko městečko a tvrz „se vším, což k Rychmburku a Hlinsku přináleží.“ V XIV. věku náležel větší díl okresu hlineckého k panství rychmburskému.¹⁸²⁾ Tak (r. 1392.) Hlinsko (oppidum) Strana Blatné, Přerostlé, Studnice, Vitanovice, Kamenice (t. j. Kameničky), Chlum, Lhota, Jeníkov, Kladné, Dědová, Rana, Vojtěchov, Svratka, Svratouch, Chlumětín, dvory kmetei v Holetině a Křižanově (Křižánkách). V popisu ze XIV. věku uvádí se i Chlum, avšak jisto jest, že v XVI. věku (aspoň částečně, nebo dočasně) náležel ke Krucemburku, v počátku XVII. věku opět jmenuje se při Rychmburku i s Ortovou, s níž od 2. polovice XVII. věku byl pak při statku chrasteckém. K jiným panstvím náležely Stan a Srný (1349. k podlažickému, později k žumbereckému, v XVIII. věku k přestavleckému statku), Rváčov a Všeradov (v XV. a XVI. věku k žumbereckému, v XVIII. k nazavršskému) spolu se Sv. Mikulášem novějšími osadami Mílezimovem a Jasným polem, kdežto Babáky náležely do r. 1848. k hrochovotýneckému statku. Část Holetina tvořila díl špičtálního statku Holetín.

¹⁸⁰⁾ Okresní národopisná a průmyslová výstava v Hlinsku str. 52. Časopis Musea království českého 1892 str. 442 sld. (moje stat. O rozložení a hranicích Vratislavska), K. Adámek K dějinám Hlinska 4, 5, Chrudimsko 7, Palacký Radhost II. 168 a j., Boh. Rieger Krajské zřízení, Kalousek Tři historické mapy k dějinám českým a j. — Ještě r. 1207. Děpolt nazývá se vojvodou vratislavským, čáslavským a j.

¹⁸¹⁾ Balbin Miscellanea Liber III. cap. III. § III., cap. VIII. § 4.; A. de Cramer Status Bojemiae 1766 str. 98. a j.

¹⁸²⁾ V kvaternu desk nových památných nazvaném Nro. 1. král. desk dvorských A. 5.: „Martin z Dobronína, písař desk zemských oznámil jest před úředníky pražskými, jakož zboží a dědictví, totiž hrad Rychenburk a jiná všecka zboží k tomuž hradu příslušející: hrad

O správních poměrech Hlinska a okolí jest nejstarší zachovaná zpráva z počátku XIV. věku, když (1303) Beneš z Vartenberka dal Mikulášovi a jeho potomstvu v Hlinsku soud rychtářský¹⁸³⁾ a j., k němuž patřily vsi Vitanov, Studnice, Přerostlé, z té strany vody Blatna, i z té strany sedliska s vsí před Hlinskem. Rychtář trestal zločince v obvodu tom dopadené, měl mimo jiné třetí peníz ze všech vin soudů malých i velkých,

Rychenburg, Předhradí s rychtou a vesnicemi k rychtě příslušejícími, Skuteč městečko s rychtů, a vesnice celé k rychtě příslušející, totižto Ždiar, Radezicze, Lesstinka, Malonie, Skuteczko s platem, s diedinů, lukami, s mlýny, robotami, s kurmi, s vajci, s ovsem, s podacím kostelním v městečku Skuczi, Perarecz ves s rychtů . . . (uvádí se jmenovitě všechny osady na zboží tom, z nichž v okrese hlíneckém jsou) . . . w Kladnie ves celá s rychtů a ves Diedowa k též rychtě příslušející s platem, robotami, kurmi, vajci, s ovsem, Swratka městečko celé s rychtů a ves řečena Swratka k též rychtě příslušící, s platem, s kurmi, ovsem, s podacím kostelním, tudíž v Kržiżankowie polovice vsi pusté, Herarecz ves což po řeku Śwarcavu, s platem, item Reychlowa Kamenicze, ves celá s rychtů, a vesnice k též rychtě příslušící, totižto Chlumietin, Lhota, Przerostle, Blatne, Genikow, s platem, robotami, kurmi, vajci, s ovsem a mlejn s půl, item Hlinské městečko s rychtů a vesnicemi k též rychtě příslušejícími totižto Strana, Studnicze, Chlum, Witanow, Kauty a Hamer w Przerostlem, s platem, s kurmi, s vajci, s ovsem, s mlýny a s podacím kostelním tudíž item Rana ves celá s rychtů, a vesnice k též rychtě příslušející, totižto Oldrżeticze, Pokrżikow, Woytiechow a v Holetinie dvory kinetci, na kterýchž sedí Kuklik, Hrom, Broz, Trojan, a (v) Mrakotinie tři úročniki totižto Waniak, Rún a Kuczka, s platem, s kurmi, vajci, robotami, mlýny, s ovsem a s podacím tudíž (= na Raně) . . . jsou na Pana Ladislava někdy krále Českého spravedlivě připadla. . . týmž Panem Králem jsou dána a obdarována Janovi Pardusovi z Vratkova . . . týmž Jan Pardus úředniky dvorskými jest uveden a témuž jsou odhadány (zboží a dědiny) v 6000 kopách groší a právo úplně dovedl jest, jakož o tom desky dvorské plněji svědčí. Actum Anno Domini MCCCCLXXXV^o sabato ante Bartholomaei".

¹⁸³⁾ Paprocký Diadochos 277 (O stavu panském): „Spatřuje se pamět v létu 1503 o pánu Benešovi z Vartenberka, kterýž služebníku svému Mikulášovi v městečku svém Hlinsku daroval na věčnost i potomkům jeho soud rychtářský s třetím penízem ze všech vin soudů malých i velkých půltřetího lánu roli svobodného, svobodnou krému, svobodnou lázeň, svobodné krámy masné i chlebné, dva muže svobodné k tomu soudu příslušející a kdo by sobě ženu pod jeho soudem chtěl bráti, ustanovil, aby nejprve rychtář povinen byl dáti měřici ovsu a dvě slepice, a ten rychtář má vybíratí berní od všech poddaných. Kdoby též nějakého zločince nalezl pod jeho soudem, ne někde jinde, ale toliko v Hlinsku má býti trestán: a vsi Vitanov | Studnic | Přerostlé | z té strany vody řečené Blatna | y z té strany sedliska s vsí před Hlinskem do soudu předřečeného s plným právem náležeti mají. Datum Anno ut supra šestého dne měsíce listopadu. Vsi před Hlinskem míní se nepochybně Strana. Nemíní-li se „sedlisky“ Rataje, lze hledati polohu jejich dle místního názvu „Sedliska“ někde v okolí

a vybíral berni. Dosud místní¹⁸⁴⁾ pojmenování „Na čakaně“ upomíná, že se v Hlinsku i hrdební právomoc vykonávala druhdy, (neznámo, do kdy). Civilní věci měli na péči purkmistr i konšelé. Rychtář (v XIV. věku) měl od každého, kdo by pod jeho soudem ženiti se chtěl, nejprv měřici ovsa a 2 slepice obdržeti.

Nejstarší „registra purkrechtni“ se nezachovala. Jest o nich zpráva z r. 1558., kdy řídila se nejstarší zachovaná kniha zápisní pro *Hlinsko* a osady k němu náležející (Blatno, Hamr v Přerostlém, Přerostlé, Studnice a Vitanov). Nejstarší zachovaná výsada tržní jest od krále Maxmiliána z r. 1568. Vrchnost hleděla obmeziti samosprávu městskou, tak 27. II. 1585. nařídil¹⁸⁵⁾ V. Berka z Dubé, aby do hlineckých knih od toho dne nebyly žádné spravedlnosti nikomu bez vědomí vrchnosti zapisovány, sic že registra i truhlice sirotčí budou vzaty na zámek. Zajisté i Hlinsko s pány rychmburskými mnoho jednání o svá práva mělo, než došlo k shodě z r. 1656., již bylo stanoveno o odúmrtí, vážné zase ponecháno obci, clo propuštěno Hlineckým, prodej vínný učiněn svobodným a jisté poplatky za okoušení vín byly pro vrchnost a obec stanoveny a j. Výsady¹⁸⁶⁾ královské o trzích výročních jsou ztraceny, jen Maxmilianovo privilegium zůstalo. Z knih zápisních též dvě chybí. Knihy a mnohé jiné písemnosti pobral na zámek rychmburský hejtman Samuel Albrecht, jenž

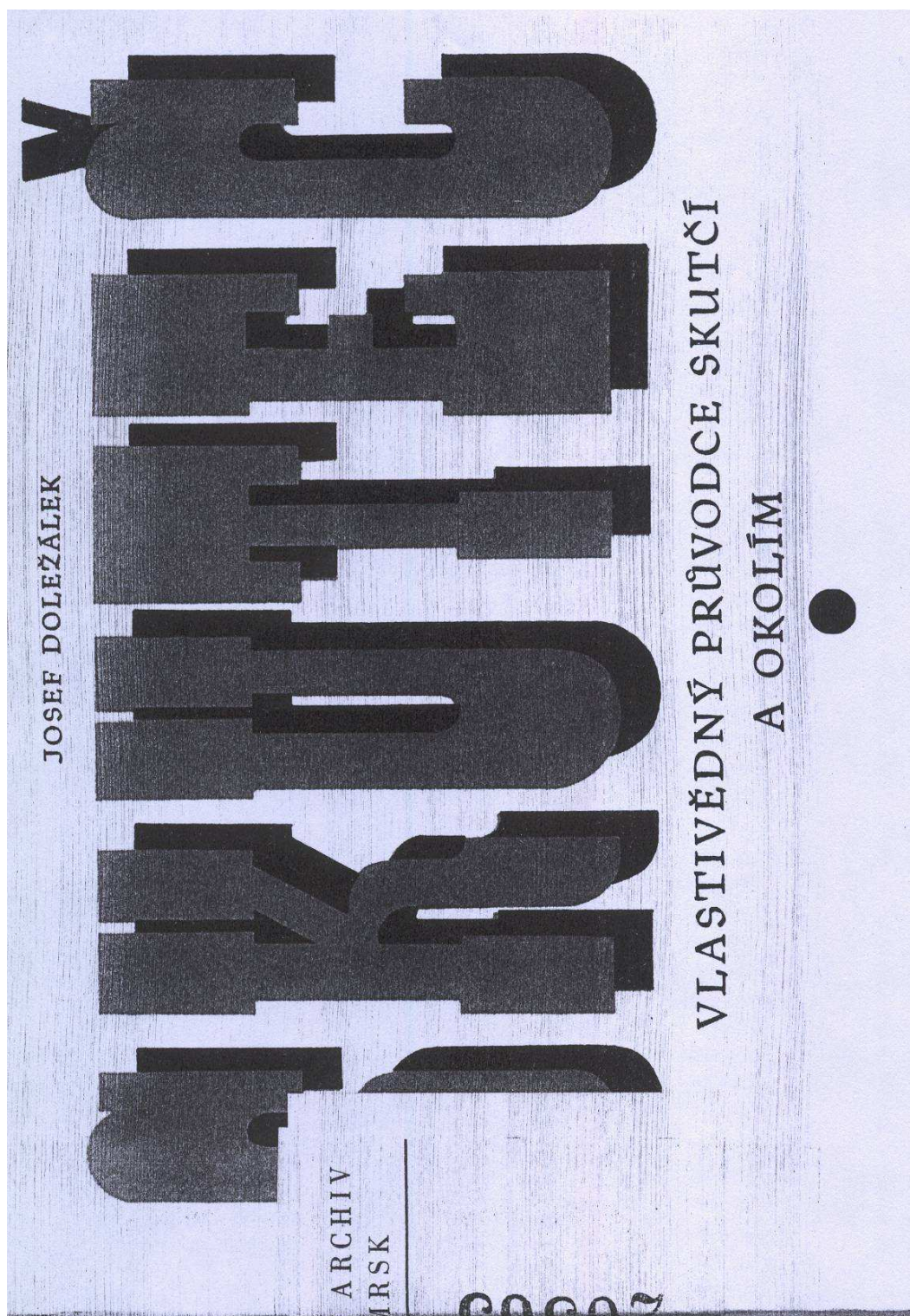
Hradiště. — V letopočet vložila se Paprockému tisková chyba. K. Adámek v Chrudimsku (viz str. 15, 25, 26) klade děj do r. 1303, Sedláček v Hradech I. 80. do XIV. věku (asi do r. 1350), (přehlédl co je v A. chr. 25). Kladu listinu též do 1. polovice XIV. věku i míním, že buď při jejím opisování neb tisku vsunutá do letopočtu 3, takže se má čísti: 1303. Není vyloučeno, že týká se staršího Beneše z Vartenberka, jenž r. 1289 a j. se připomíná, a že tehdy ještě Hlinecko v panství rychmburském nebylo.

¹⁸⁴⁾ Nedaleko trhovokamenické silnice.

¹⁸⁵⁾ K. Adámek Chrudimsko str. 81.

¹⁸⁶⁾ O výsadách viz: K. Adámek K dějinám Hlinska str. 10, Chrudimsko 20, 81 a j. Po vějně 30leté, zvláště v XVII. i XVIII. stol. nastala zlá doba měšťanstvu. Vrchnost hleděla rozšířiti svou moc na úkor Hlinsku i Skučí. U Sýratky se jí to patrně podařilo na čas úplně, v Hlinsku a Skučí jen nedokonale. Jak hrubě s měšťany se nakládalo, dokládá zápisní kniha hlinecká X. 118. R. 1777 10. VI. byli Hlinečtí a Skutečtí „strany repartice kontribuční“ na Rychmburce. Že Skutečtí nepřinesli „městskou podstatu“ a j., pan krajský, baron Talácko z Ještětice“ přede všemi je proto prostituiroval, důtklivě vyplínil a skrze jejich nepovinnost arest jim vykázal, též k posledku jim dvěře z kanceláře okázal.“ Po vykázání Skuteckých byli hned Hlinečtí donuceni, aby podepsali „při oné repartici vysazených 15 zl. strany lhotecký louky“ a tak nový plat nastal. Tlak budil snahu vyprositi se z takových poměrů. Obě obce začaly pracovati v 2. pol. XVIII. věku k tomu, by sprostěny byly patrimoniálního úřadu. Mimo to měly spory s vrchností, na př. Hlinsko r. 1786 muselo se dovolávati u appelačního soudu „ochrany

„Vlastivědný průvodce Skutčí a okolím“ uvádí:

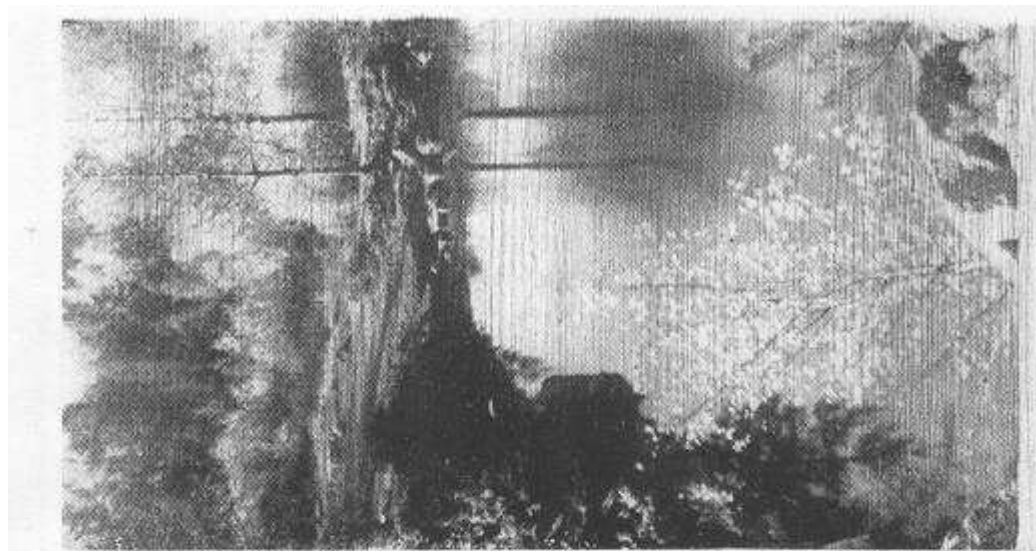

1. POLOHA SKUTEČSKA

Na severní straně rozhraní Železných hor a Českomoravské vysočiny je Skutečsko. Je to kraj žulý, rohovce a opuky. Mohutné detonace v lomech při odstřelu kamene jako dělostřelecká palba se ozývají po celé dny ze všech stran širokého okolí a tak vítají překvapené návštěvníky.

Skutečsko se zvedá z údolí Novohradky a Žejbra z nadmořské výšky tří sta metrů až do výše sedmi set metrů. Je to kraj malebný, součást severovýchodní strany okresu chrudimského, Skutečské kotlině domínuje nad městem rohovcová vyvýšenina, z metamorfované usazeniny prvohorního moře — zvaná Humperek, vysoká 489 metrů. Po léta je již zpracovávána výsoké výkonnými drtiči a třídírnou. S kopce se dá přehlédnout celé Skutečsko a všemi směry se nám otevírají krásné vyhlídky. Z pohledu severozápadně vidíme k Pardubicím Kunětickou horu a Krkonoše, severně přes Košumberk a Luži je křídový ostroh stěmošický a za ním Orlické hory. Východně přes starobylé Lažany a hrad Rychmburk jsou Toulavcovy skály a Proseč. Jihovýchodně na horizontu je nejvyšší místo Skutečska u František. Na jihu jsou linie státní silnice u Hlinska k Havlíčkovu Brodu a do Železných hor.

Skutečsko je velice zajímavé rozmanitostí svým geologickým složením a proto stále vábí geology a mineralogy. S místa našeho stanoviště — Humperek, dohlédneme až na Hárovu skálu pod Františkami, která je tvořena dvojslídovou rulou, podstatnou to složkou nejstarších hornin jihovýchodního Skutečska. Jsou to krystalické břidlice svratecké antiklinály. Kromě vrstevnaté ruly je zde prahorní krystalický vápenec u Rychnova a svory u Pokřikova. Krouna s okolím je totiž součástí pásmového pohoří dnes již rozrušeného četnými činiteli zevnějšími, zvláště erodí a denudací. Převládajícími horninami byly ruly, zvláště orthoruly. To jsou ruly vzniklé přeměnou vyvřelých žul a porfýrů a vyskytují se u nás hlavně blízko krysta-

lických břidlic s útvarem křídovým. Je to pás táhnoucí se od Proseče ke Krouně, dále k Hlinsku a na Moravu. V trojúhelníku Rychnov, Skuteč, Hlinsko vyskytují se prvohorní vrstvy částečně nepřeměněné. Jsou to četné bulžňáky a grafitické břidlice se zbytky graptolitů. To ukazuje na útvary slurský. V okolí Krouny směrem k Přehradě jsou rozšířeny temné droby a jílovité břidlice, protřávané v důlní síť roman-tické údolí Krouny.

Zmíněná Hábova skála a Karástejn u Svatky je již z dvojslídné ruly, v níž jsou ložní žíly aplitu, to je jemnozrnná světlá žula. Obalem těchto rul je růžová žula zderazská.

V této míse prvohorních usazenin, probíhajících směrem severojižním a k jihu se zdvíhající v okolí Hlin-ska, vystupuje jejich starší oddíl — břidlice a droby silně změněné v rohovec. Nad nimi je položená tmavá křemenná břidlice (báňníka). V nadloží pak vystupuje poloha křemenců a nad nimi mocná série jednotvárných, úplně sterilních hornin se stářím dosud neurčitým. Tyto břidlice jsou mocně zvrásněny a na styku se žulovým magmatem byly přeměněny v rohovec. Na Humpěrkách jsou stěny tohoto rohovce úplně kolmé a ve slunci lesklé jako led. Je zajímavé, jak vědecký pracovník její postupně určoval. Jan Krejčí v letech 1870 nazval její fylit, geolog J. V. Woldřich roku 1900 tuto horninu jmenuje černým porfyrem křemítem. Lomaři a kameníci nazývali její čedičem, prostě proto, že je skoro černý. Docent Dr. Fr. Ulrich určuje tuto horninu jako černý rohovec a Dr. Vachtal uvádí ji jako drobový rohovec.

V době variského vrásnění byla celá tato pánev s prvohorní výplní sevřena mezi starými antiklinami a nasunuta na svratecké ruly. Tímto obrovským tlakem byly břidlice překrystalovány ve svory a na ploše nasunutí byla žula rozdracena v mylonity, to je v hornitý v prach rozdrcené.

V této době vystupuje i náš žulový masiv skutecko-hlnecko-nasavrcký. Nejprve utuhl v severní části gabrodiorit u Vrbatova Kostelce a na západ. To je nejtmavší část skutečských vyvěřelin. Po něm pak vyvěřel amfibolitický granodiorit. Je hrubozrnný a trochu tmavší než pozdější hlubinná vyvěřelina skutečská, biotitický granodiorit. Na konci vyvěřela světlá — růžová — žula žumberecká a současně z kyselých pěn jsou vyplněny pukliny v granodioritu světlým aplytem.

V lomech v Horkách vidíme pěkné příklady asimilace na styku s rohovcem a biotitickým granodioritem. Černé pecky v granodioritu jsou pohlcené kusy rohovce.

Jak to, že naše žula obsahuje spoustu různých minerálů? To byla práce v poslední fázi tuhnutí žulového magmatu, při němž těleso se smršťovalo, pukalo, vystupovaly horké páry a plyny a ty daly vznik různým nerostům. Později to byly termální vody s nerostnými roztoky, z nichž vykrystalizovaly v dutinách četné nerosty, které při těžbě se občas nacházejí. Je to pyrit, markazit, arsenopyrit, nejzajímavější a pro skuteč-

skou žulu typický je sirník molybdenový, modrošedý a silně stříbrolesklý. Dále to jsou odrůdy křemene, kasiterit, kalcit, sádrovec, baryt, šelit, apatit, turmalín, epidot, amfibol, granát, orthoklas, oligoklas, biotit, muskovit, chlorit, stealit, titanit, axinit, skoriol a j.

Tyto staré horniny svažují se směrem severním a na nich spočívá v severní části naší oblasti útvar křídový — pískovec a opuky.

Naše území je protékáno vodnatou Novohradkou, Krounkou a Annenským potokem ve východní části směrem jihoseverním. Souběžně na západě Skutečka sbírá a odvádí vodu se svými potoky řeka Žejbro. Všechny tyto vody se prodírají a prořezávají krásnými údolními lesy borovými a smrkovými, zvláště nejsevernější částí Skutečka. Vyhledávané je nejvíce údolí podle Krounky od Otradova, Kablaněmí, Šilinkovým dolem pod hrad Rychmburk, údolím dolským, kolem Janovíček pod zříceninu kdysi slavného Košumberka. Zde přibírá Novohradku, která přitéká lučinatým údolím od Kapalice a Nových Hradů.

Rovněž Žejbro razí si cestu mezi žulovými balvany do pěkného údolí kosteleckého a podskalského, nad nímž se zdvihají a bělí opukové stěny. Blízké okolí Skutče má většinou borové a smrkové lesy, koupaliště, sportoviště, pohodlné trasy vycházekové i další možnosti pěších túr, spojení autobusové a vlakové. Je branou do Českomoravské výsočiny a Železných hor. Skutečko je krajem odbojových tradic, dělnických bojů za lepší možnosti pracujícího lidu, za okupace partyzánského odboje ve spojení s tragédií Ležáckou.

4. Z ODBOJE PROTI FAŠISMU

Cím více běsnily smečky esesáckých vrahů za německé okupace a hákový kříž zastíňoval i ty nejzapadlejší kouty naší vlasti, i u nás, na Skutečku, si obyvatelstvo bylo vědomo, že silnější nepřítel bude poražen, až bude jeho postavení ohroženo i doma. To mohlo vyplývat i z drobných soustavných akcí, dělali mu co největší škodu všude, kde se jen dá. Ať již by to bylo v továrnách sabotážemi, zpomalováním práce, ohrožováním dopravy a dobře promyšlenými destrukcemi. I u nás byli obyvatelé zapojeni v partyzánském hnutí ve skupině „V p ř e d“ s majorem Orlém, ve skupině majora Melníka a v pluku gen. Svobody. Zvláště to byl oblíbený major Orel, který ani dosud nemůže zapomenout na přátele ze Skutečka. Je ve stálém styku dopisováním i návštěvami se svými bývalými spolubojovníky. Příbývalo destrukčních akcí na trati Skuteč - Polička. Bylo to mechanické přerušování tratí bez vykojení, trháni výbušninou, nebo vyhazování mostů, přímé poškození vlaků a j.

Pa atentátu na říšského protektora R. Heydricha v červnu 1942 v Praze a po jeho úmrtí bylo v našich zemích zahájeno široké zatýkání a bestiální vraždění pod heslem „pomoc a schvalování atentátu“. Několikrát denně hlásil rozhlas a vylepované vyhlášky sloupce českých popravených mučedníků. Mezi prvními popravenými v Praze byli skutečtí rodáci, manželé Karel a Růžena Prokúpkovi. Po válce 13. 4. 1946 byli oba vyznamenáni Čsl. válečným křížem 1939 „in memoriam“. Vyznamenání i dekrety jsou uloženy v Městském muzeu ve Skutči. K trvalé památce jedna ulice ve Skutči nese jejich jméno.

V jarních dnech roku 1945 byla politická situace značně jasnější a všude bylo cítit, že mnozí z našich lidí by chtěli stát se zbraní v ruce proti skoro již zhroutené fašistické síle.

Městská hluboka oddechlo teprve, když silná německá posádka opouští jeho zdi, po zničení vojenského

materiálu na sportovním hřišti a na letišti desítek stíhaček a pověstných letadel Gigantů. Květnová revoluce brala na sebe charakter všenárodní akce. Ve větších místech připravovali se revoluční národní výbory. I ve Skutči se podařilo ze 4. na 5. května během noci provést mobilizaci všech záložních mladších vojáků, obléknout je do vojenských stejnokrojů protektorátních vojáků. Stejnokroje byly ve Skutči v jedné továrně na prádlo k opravě. Spoluprací železničářů s místním vedením podzemní organizace podařilo se přesunout celý vlak maďarských vojáků z nádraží Skuteč do Skutče města a odzbrojit je. Tak se získaly zbraně k vyzbrojení bojové jednotky. Převzalo se letiště, na němž přistál dne 10. 5. 1945 první sovětský letoun s ppl. Holoborotkou. Odzbrojovaly se menší odtržené skupiny drobíci se „nepřemožitelné“ německé armády. Takže když přijely první tanky a nákladní auta Sovětů do Skutče, byly přivítány řádnou jednotkou nastoupenou na Palackého náměstí před radnicí, přes jejíž balkon byl azbukou psaný velký nápis, vítající osvoboditele. Bojová jednotka měla chránit obyvatele před ustupujícími fašisty a odzbrojovat jen ty skupiny, které dobrovolně skládaly zbraně, aby nedocházelo k masakrům. V městě byli shromažďováni zajatci a po dosažení určitého počtu odváděni do Chrudimě.

Bojová skupina Skuteč byla od 5. 5. 1945 první řádně vyzbrojenou a vyzbrojenou vojenskou jednotkou vládě k dispozici. Čítala skoro tři sta vojáků. Po splnění úkolu na Skutečsku odjela z příkazu vlády do pohraničí, aby vyčistila Jizerské hory. I tuto práci splnila velmi dobře. Nejvyšší vojenská místa také toto poslání ocenila. Koncem srpna se vrátila a ve Skutči likvidovala.

5. PRŮMYSL

Roku 1818 historik na Strahově B. J. Dlabač píše o Skutči: „Skuč je panské otevřené město, jehož obyvatelé s plátnem své kupčení vedou a spolu s polním hospodářstvím se vyžívají.“

Od 15. století to byl cech sv. Kryštofa, to je obuvnictví, který se utěšeně rozvíjel a nebylo výročního trhu v městech v Čechách i na Moravě, aby skuteční ševci nevykládali tam boty k prodeji na šrácích jarmarečnických. Rozvoj nastal zvláště v minulém století zadávkami vojenské obuvi (komisky). Obohacení skuteční měšťané získaný kapitál z obchodování s plátnem vkládali do budování obuvnických závodů. Bohatě obuvnické oddělení muzea ukazuje vývoj ve starých závodech a rozvoj v socialistické výrobě. Po znárodnění byl vytvořen ve Skutči národní podnik Botana s podnikovým ředitelstvím, který s jedenácti pobočnými závody vyrábí široký sortiment sportovní obuvi, prodáváný v celé ČSSR, ale konkurující i v zahraničí pod značkou BOTAS.

Bohaté zásoby kamene na Skutečsku, ať žuly, rohovce, či kvalitní opuky způsobily již začátkem devatenáctého století, že byly otevřeny na Příbylově opukové lomy. Stavělo se z opuky, vyráběly se schody, žlaby, koryta, veřeje, valchy, překlady, dlaždice hrubé i broušené a další sortiment opukových výrobků pro stavebnictví a údržbu památkových objektů.

Při stavbě železniční trati Pardubice - Havlíčkův Brod začalo se s lámáním žuly, která se od té doby stává významitou surovinou na celém Skutečsku k výrobě šterku všeho druhu a zvláště dlažebních kostek a dnes ještě k výrobě granulované dřvi. Tak vznikl základ nového a rozsáhlého průmyslu kamene. Po první světové válce pracuje se asi v padesáti čtyřech závodech. V dobách menší či větší zaměstnanosti v obuvnictví nebo zase v kamenictví dělníci přecházeli od jednoho řemesla ke druhému. Bylo tedy přirozené, že

zas napomíná, zde budí, horlí — ano ve svatém zápalu hrozí, aby se slzou vám nabídl smíření. V jednom oku měl zář radosti a ve druhém se mu skvěla bolu slza.

Po zrušení patrimoniálních soudů, zřídily se soudy okresní. Po zavedení okresního soudu ve Skutči stává se František Jaromír Rubeš jeho prvním úředníkem. Kulturní život Skutče v tehdejší době značně bohatý, dostává rozmnožení, znamenitou posilu. Rubešova knížka „Pan Amannensis na venku, či putování za novou“, stala se tak populární, že její aforismy — Pan Franc ze zámku a Nepozdravil u vrbiček — pronikly jako řízná pořekadla lidová a znárodněly. V Rubešovi se narodil humor — český humor. Dovedl prolámat ledy měšťáckého šosáctví v české společnosti. Křísil sebevědomí českého člověka. Všude pronikají jeho básničky tak prosté a realisticky podávané. Nebylo besedy ani taneční zábavy, aby se při nich ne-recitovaly Rubešovy deklamovánky, které byly do žil údů našeho lidu vlastenecké nadšení, jež v těch politicky nepříznivých dobách pro národ bylo tak potřebné a vyústilo pak v revoluční rok 1848. Neměli bychom ani po více než sto letech zapomínat památky velké buditecké práce Františka Jaromíra Rubeše, prvního českého humoristy. Škoda, že tak mladý r. 1853 byl uložen na skutečský hřbitov.

Dále uchováváme památky a díla následujících rodáků:

Doležal Jan, narozený 30. 6. 1847 v myslivně na Posekanci u Proseče a zemřel ve Žďáru na Moravě 25. 12. 1901. První český lesnický spisovatel a zakladatel odborné literatury.

Devátý Antonín, všem posluchačům rozhlasu dobře známý hudební skladatel a dirigent plzeňského rozhlasového orchestru. Narodil se ve Skutči 12. 6. 1903.

Heyduk Adolf, narozený 6. 6. 1835 v Rychmburku, zemřel v Písku 6. 2. 1923. Přední český básník, „poutavský slavík“.

Heyduk Bedřich, narozený v Rychmburku roku 1832, zemřel ve Vladivostoku roku 1891. Odborný spisovatel a národohospodář.

Heyduk František, narozený v Rychmburku roku 1823 a zemřel roku 1885 v Mladé Vožici. Historik a archeolog.

Hlíněcký Antonín, narozený ve Skutči 28. listopadu 1858, ředitel škol ve Skutči, okresní školní inspektor v Žamberku. Sbíral pověsti našeho a žamberckého kraje, přispíval do různých časopisů. Zemřel v Podštýně 13. 5. 1938.

Hlíněcký Matěj, narozený ve Skutči roku 1854. Vynikající včelař a odborný spisovatel.

Hromádka František, narozený v Leštině u Skutče roku 1831, zemřel v Praze roku 1911. Matematik, fyzik a odborný spisovatel.

Chalupník Josef, narozený v Proseči u Skutče 23. ledna 1860 a zemřel ve Vysokém Mýtě 30. 9. 1934. Sbíral písně a starožitnosti, přispíval do různých časopisů.

Chlumecký Václav, narozený ve Skutči 30. 12. 1861, zemřel 30. září 1944 v Báňské Štiavnici. Politik, redaktor a spisovatel.

Jadrný Jaroslav, ing., narozený 23. 4. 1883 ve Skutči. Zemřel v Trenčíně roku 1962. Básník - Sbirka „Kvetoucí aleje“.

Jadrná Marie, rozená Příbyslavská, narozená 11. 9. 1858 ve Skutči. Psala romány a přispívala do různých časopisů. Zemřela ve Skutči roku 1929.

Jahlička Karel, JUDr., narozený ve Skutči 9. 1. 1884, zemřel ve Skutči 10. 1. 1963. Literární historik a kritik. Pohřben v rodinné hrobce ve Skutči.

Jehlička Petr, MUDr., narozený roku 1850 ve Skutči, zemřel v Táboře roku 1906. Básník, historik a humorista.

Konečný Bohumil, narozený 16. 7. 1871 ve Skutči, zemřel 1. 7. 1896 v Chrudimi. Historik, kritik a překladatel. Pohřben v rodné Skutči.

Konečný František, narozený 2. 8. 1880 ve Skutči, zemřel v Březnici 7. 4. 1954. Redaktor a odborný spisovatel.

Kučera Josef, narozený ve Skutči 20. 3. 1829. Redaktor, překladatel a odborný spisovatel.

Melichar Jan, MUDr., narozený ve Skutči 15. 11. 1810, zemřel 24. 2. 1901 v Křižanově na Moravě. Lídumil, lékař, buditel a spisovatel.

Rybíčka - Skutecký Antonín, narozený ve Skutči 30. 10. 1812, zemřel 24. 1. 1899 ve Vídni. Český historik, genealog, zakladatel české heraldiky.

Sahula Jiří J., narozený ve Skutči 27. 3. 1874 a zemřel ve Skutči 28. 2. 1956, archivář a spisovatel.

Svoboda Vilibald Hugo, narozený ve Skutči 11. 6. 1816, historický spisovatel, zemřel 27. 12. 1875.

Svoboda Jan Václav (z Finberka), narozený 6. 8. 1869 ve Skutči, ředitel městské školy, beletrista a kulturní historik. Zemřel v Úvalech u Prahy 15. 9. 1951 a je pohřben na skutečském hřbitově.

Stěpánek Josef, prof., nar. 7. 6. 1842 ve Skutči, zemřel 29. 3. 1915 v Praze. Konservátor a spisovatel.

Stěpánek Karel, prof., narozen ve Skutči 4. 1. 1863, zemřel v Poděbradech dne 7. 7. 1932. Překladatel a spisovatel.

Tippmannová Marie, rozená Jadrná ve Skutči 19. 9. 1886, zemřela r. 1965 v Ústí n. L., spisovatelka.

Zástěra Antonín, Doc. Dr. Ing., nar. ve Skutči 14. 5. 1896, odborný spisovatel.

Z á s t ě r a Jan, naroz. ve Skutči 15. 6. 1893, zemřel 19. 2. 1946, básník.

Z á s t ě r a Josef Klement, prof., narozen ve Skutči 27. 4. 1888, zemřel v Kralupech nad Vlt. 19. 1. 1968, hudební skladatel a spisovatel.

Z á s t ě r a Karel, narozen 31. 12. 1839 ve Skutči a zemřel 25. 4. 1904 tamtéž, spisovatel.

Z n o j e m s k ý Josef, MUDr., nar. ve Skutči 18. 3. 1873, zemřel 11. 12. 1925 v Praze. Věhlasný chirurg a odborný spisovatel; je pohřben na skutečském hřbitově.

Další sál Městského muzea je věnován vlastivědě Skutečka — lidové umělecké tvořivosti v ručním vyšívaní, hrnčířství, dýmařství a hračkářství. Menší místnost je dána památkám cechovním, církevním a nábytku ze staré městské radnice.

Velké oddělení patří přírodovědě. Geologické mapy ukazují zajímavou geologickou stavbu Skutečka. V expozici jsou vystaveny vzorky hornin a minerálů, vzácné zkameněliny dávného života hojných měkkýšů z mělké a teplé zátoky křídového moře, z vrstev cenomanských pískovců a tuonských opuk. Přírodovědný přehled Skutečka doplňují sbírky ptactva, brouků a motýlů.

Radu významných skutečských osobností a rodáků jsme začali předchůdcem slavného Bedřicha Smetany, skladatelem staré hudby, a cheme ji ukončit velikým moderním hudebním českým duchem, prof. Dr. bc. Vítězslavem Novákem, národním umělcem. Dlouhá léta ve Skutči pobýval, tvořil v domě své manželky Marie Novákové, rozené Práškové. Ve Skutči se cítil šťasten. Procházky krásným okolím ho osvětlovaly i inspirovaly. Rád denně v ranních hodinách se koupal v jedné tůň lomu v Horkách, dnes zvané Novákovým jezírkem. V roce 1944 ve Skutči napsal humorné autobiografii. V pokojích, v nichž v první patře domu pracoval, je dnes umístěn jeho památník, moderně instalovaný Dvořákovým muzeem v Praze a v přízemí pak Městské muzeum. Dne 15. 7. 1951 zde náhle zemřel a za placití oblohy se rozloučil se Skutčí.

V druhé muzejní budově čp. 305 ve Smetanově ulici, v tzv. Špitále, je instalováno dělnické hnutí na Skutečku s tradičním obuvnictvím a kamenictvím. Na Palackého náměstí ve II. patře budovy hotelu Záložna opatrujeme městskou galerii, která rovněž stojí za prohlídku.